

THE ISSUE CONTAINS:

Proceedings of the 3rd
International Scientific
and Practical Conference

**SCIENCE IN THE ENVIRONMENT
OF RAPID CHANGES**

Brussels, Belgium
16-18.08.2023

SCIENTIFIC COLLECTION
INTERCONF

No 166
August, 2023

Scientific Collection «InterConf»

No 166

August, 2023

THE ISSUE CONTAINS:

Proceedings of the 3rd International
Scientific and Practical Conference

**SCIENCE IN THE ENVIRONMENT
OF RAPID CHANGES**

BRUSSELS, BELGIUM

August 16–18, 2023

BRUSSELS
2023

UDC 001.1

- S 40** *Scientific Collection «InterConf»*, (166): with the Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference «Science in the Environment of Rapid Changes» (August 16-18, 2023; Brussels, Belgium) / comp. by LLC SPC «InterConf». Brussels: De Boeck, 2023. 292 p.
ISBN 978-2-8037-1533-6 (series)

EDITOR

Anna Svoboda
Doctoral student
University of Economics;
Czech Republic
annasvobodaprague@yahoo.com

COORDINATOR

Mariia Granko
Coordination Director
LLC Scientific Publishing Center
«InterConf»; Ukraine
info@interconf.center

EDITORIAL BOARD

Temur Narbaev (DSc in Medicine)
Tashkent Pediatric Medical Institute,
Republic of Uzbekistan;
temur1972@inbox.ru

Nataliia Mykhalitska (PhD
in Public Administration)
Lviv State University of
Internal Affairs; Ukraine

Dan Goltsman (Doctoral student)
Riga Stradiņš University;
Republic of Latvia;
goltsman.dan@inbox.lv

Katherine Richard (DSc in Law),
Hasselt University; Kingdom of Belgium
katherine.richard@protonmail.com;

Richard Brouillet (LL.B.),
University of Ottawa; Canada;

Stanyslav Novak (DSc in Engineering)
University of Warsaw; Poland
novaks657@gmail.com;

Kanako Tanaka (PhD in Engineering),
Japan Science and Technology
Agency; Japan;

Mark Alexandr Wagner (DSc. in Psychology)
University of Vienna; Austria
mw6002832@gmail.com;

Alexander Schieler (PhD in Sociology),
Transilvania University of Brasov;
Romania
alexandrds.schieler@protonmail.ch

Kamilə Əliağa qızı Əliyeva (DSc
in Biology)
Baku State University;
Republic of Azerbaijan

Dmytro Marchenko (PhD in Engineering)
Mykolayiv National Agrarian University
(MNAU); Ukraine;

Svitlana Lykholat (PhD in Economics),
Lviv Polytechnic National University;
Ukraine

Viktor Yanchenko (PhD in Pharm. Sc.),
T.H. Shevchenko National University
«Chernihiv Colehium»; Ukraine

Rakhmonov Aziz Bositovich (PhD in Pedagogy)
Uzbek State University of World Languages;
Republic of Uzbekistan;

Mariana Vereskliia (PhD in Pedagogy)
Lviv State University of Internal Affairs;
Ukraine

Dr. Albena Yaneva (DSc. in Sociology
and Antropology),
Manchester School of Architecture; UK;

Vera Gorak (PhD in Economics)
Karlovarská Krajská Nemocnice;
Czech Republic
veragorak.assist@gmail.com;

Polina Vuitsik (PhD in Economics)
Jagiellonian University; Poland
p.vuitsik.prof@gmail.com;

Elise Bant (LL.D.),
The University of Sydney; Australia;

George McGrown (PhD in Finance)
University of Florida; USA
mcgrown.geor@gmail.com;

Vagif Sultanly (DSc in Philology)
Baku State University;
Republic of Azerbaijan

Please, cite as shown below:

1. Surname, N. & Surname, N. (2023). Title of an article. *Scientific Collection «InterConf»*, (166), 21-27. Retrieved from <https://archive.interconf.center/index.php/conference-proceeding...>

This issue of Scientific Collection «InterConf» contains the materials of the International Scientific and Practical Conference. The conference provides an interdisciplinary forum for researchers, practitioners and scholars to present and discuss the most recent innovations and developments in modern science. The aim of conference is to enable academics, researchers, practitioners and college students to publish their research findings, ideas, developments, and innovations.

Scientific Collection «InterConf» and its content are indexed in Google Scholar

© 2023 Authors
© 2023 De Boeck
© 2023 LLC SPC «InterConf»

TABLE OF CONTENTS

BUSINESS ECONOMICS

	Гусейнзаде Г.Г.	ПРОБЛЕМЫ И ПУТИ РЕШЕНИЯ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ПРОМЫШЛЕННОГО ПРЕДПРИЯТИЯ В КОНТЕКСТЕ НОВЫХ ВЫЗОВОВ	8
	Заїка О.О.	ТРАНСПОРТНИЙ КЛАСТЕР У СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЕРЕВЕЗЕНЬ В УКРАЇНІ	15
	Керимли А.С.	СОВРЕМЕННЫЕ ПРОБЛЕМЫ И ПУТИ ДИВЕРСИФИКАЦИИ СТРУКТУРЫ ХИМИЧЕСКИХ И НЕФТЕХИМИЧЕСКИХ ПРЕДПРИЯТИЙ АЗЕРБАЙДЖАНА	18
	Мусаева С.Ф.	СОВРЕМЕННЫЕ ПРОБЛЕМЫ СТАНОВЛЕНИЯ И РАЗВИТИЯ КЛАСТЕРНОГО ИНСТИТУТА И ПЕРСПЕКТИВЫ ИХ РЕШЕНИЯ	24
	Салманов М.Д.	ПЕРСПЕКТИВЫ ПОВЫШЕНИЯ ЭКСПОРТНОГО ПОТЕНЦИАЛА НЕФТЕХИМИЧЕСКОГО КОМПЛЕКСА АЗЕРБАЙДЖАНА В НОВЫХ УСЛОВИЯХ	32

REGIONAL ECONOMY

	Алиев Ш.Т.	ВАЖНЕЙШИЕ АСПЕКТЫ РЕАЛИЗАЦИИ І ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПРОГРАММЫ ПО ВЕЛИКОМУ ВОЗВРАЩЕНИЮ НА ОСВОБОЖДЕННЫЕ ОТ ОККУПАЦИИ ТЕРРИТОРИИ АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ РЕСПУБЛИКИ	39
---	------------	--	----

INTERNATIONAL ECONOMICS AND INTERNATIONAL RELATIONS

	Фіщук С.В.	ВПЛИВ ГЛОБАЛЬНИХ ФІНАНСОВИХ РИНКІВ НА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ	45
---	------------	--	----

FINANCE AND CREDIT

	Меликова Л.А.	РОЛЬ ГЕЙДАРА АЛИЕВА В ФИНАНСИРОВАНИИ И РАЗВИТИИ ХИМИЧЕСКОГО И НЕФТЕХИМИЧЕСКОГО КОМПЛЕКСА АЗЕРБАЙДЖАНА	48
---	---------------	---	----

ACCOUNTING AND AUDITING

	Бардаш С.В. Краєвський В.М.	СУЧАСНІ ВИМОГИ ДО ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ОБЛІКОВИХ ПРАЦІВНИКІВ СУБ'ЄКТІВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ	55
---	--------------------------------	--	----

PEDAGOGY AND EDUCATION

	Abdullayeva G.A.	TEACHING ENGLISH VIA LISTENING STRATEGIES	61
---	------------------	---	----

	Jalilova U.	THE PRIMARY IMPORTANCE OF BEING LITERATE	67
	Zabiiaka I.	MAIN APPROACHES TO QUALITY ASSESSMENT IN THE HIGHER PROFESSIONAL EDUCATION SYSTEM OF EUROPE	71
	Грибань А.А.	ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР ЯК ЗАСОБУ РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ В УМОВАХ НУШ	75
	Івашкевич Є.М.	УМОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРИТТЯ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ УКРАЇНИ В МИРНИЙ ТА ВОЄННИЙ ЧАС	78
	Мусевич Р.Ю.	ОСОБЛИВОСТІ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ВЗАЄМОДІЇ З ВІЙСЬКОВО-СЛУЖБОВЦЯМИ НА ЗАСАДАХ ҐЕНДЕРНОГО ПІДХОДУ	83
	Рейзвіх О.Е. Христова М.Т. Сухомейло Д.О.	ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ НОВІТНІХ МЕТОДИК У ВИЩІЙ ШКОЛІ	88
	Толочко С.В. Хомич В.І. Колесник Т.П.	ВЕЛИКІ МОВНІ МОДЕЛІ В ОСВІТНІЙ І НАУКОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	92

PHILOSOPHY AND COGNITION

	Nazarov M.H.	PHILOSOPHICAL BASES OF FORMATION OF POST-INDUSTRIAL SOCIETY	101
	Корсак К.В. Кірик Т.В. Корсак Ю.К. Бойчук О.С. Ляшенко Л.М. Похресник А.К. Чорний О.О.	РЕЗУЛЬТАТИ НООНАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ СТРАТЕГІЇ СТВОРЕННЯ СУЧАСНОЇ ДОКТРИНИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	110

PSYCHOLOGY AND PSYCHIATRY

	Miloslavska O. Huliaieva O. Bohdanovskyi S.	EMOTIONAL ARTIFICIAL INTELLIGENCE AS A COMPONENT OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE PRACTICAL PSYCHOLOGISTS	119
	Діордій К.В.	КЛІПОВЕ І ЛОГІЧНЕ МИСЛЕННЯ. ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА ФОРМУВАННЯ НОВОГО ВИДУ МИСЛЕННЯ	124

PHILOLOGY AND LINGUISTICS

	Bilous K.S.	HOW ARE THE NEW WORDS CREATED?	127
	Karimova L.	DEVELOPMENT OF INDEPENDENT CREATIVE LANGUAGE ACTIVITY SKILLS OF STUDENTS IN FOREIGN LANGUAGE CLASSES	129

	Kiyko S.V.	DICTIONARY WRITING SOFTWARE FÜR ONLINE-WÖRTERBÜCHER	139
---	------------	--	-----

JOURNALISM AND TELECOMMUNICATIONS

	Копильчак Х.С.	ВОЄННА КОМІКС-ЖУРНАЛІСТИКА В УКРАЇНІ	151
---	----------------	--------------------------------------	-----

LAW AND INTERNATIONAL LAW

	Баймуратов М.О. Кофман В.Я.	МІЖНАРОДНЕ МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО: ПАРАМЕТРАЛЬНІ ОЗНАКИ ДО ІДЕНТИФІКАЦІЇ ГАЛУЗІ МІЖНАРОДНОГО ПУБЛІЧНОГО ПРАВА	154
	Соколовский Ю.Б.	АЛЬТЕРНАТИВНЫЕ ВАРИАНТЫ МАСШТАБИРОВАНИЯ КОНСТРУКЦИЙ ВЕТРОУСТАНОВОК БОЛЬШОЙ МОЩНОСТИ	165

HISTORY AND ARCHEOLOGY, ARCHIVAL STUDIES

	Honcharova O. Matei Y.	THE INTEGRATION OF WOMEN INTO HISTORICAL SCIENCE IN THE 1920S-1930S: THE EXAMPLE OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS OF THE CITY OF KYIV	171
	Mammadova A.A.	COMPARATIVE ANALYSIS OF PAINTED VESSELS OF KULTEPA II AND UZERLICTAPA	180

ASTRONOMY, SPACE AND AVIATION

	Lobunko O.P. Iskra O.O.	SUBSTANTIATION OF THE PROTECTION SYSTEM'S CONFIGURATION FOR THE REUSABLE SPACECRAFT	189
---	----------------------------	---	-----

BIOLOGY AND BIOTECHNOLOGY

	Chrobak D. Gniadek A.	BIOLOGICAL ACTIVITY OF GREEN TEA EXTRACT: A COMPREHENSIVE REVIEW	195
	Gramatyk N.	DEVELOPMENT OF COMPETENCE IN BIOLOGY FOR FUTURE BACHELORS OF NATURAL SCIENCES: MODERN SYSTEM OF FORMATION AND METHODS OF TRAINING	201
	Savenko L.	MODERN TECHNOLOGIES IN TEACHING UKRAINIAN LANGUAGE AND LITERATURE: ETHNO-CULTURAL APPROACH IN GENERAL SECONDARY EDUCATION INSTITUTIONS	206

ZOOLOGY AND VETERINARY MEDICINE

	Buzun A.-I.	PROVIRUSES AND LYSOGENY OF BACTERIOPHAGES AS AN AFRICAN SWINE FEVER PERENNISATION MODEL FOR METHODOLOGY OF THE UKRAINIAN AGRO EXPORTS BIOSAFETY	210
---	-------------	--	-----

	Антіпов А.А. Гончаренко В.П. Селих І.П. Човгун А.М. Пересунько О.Д. Єрохіна О.М.	АНТИГЕЛЬМІНТНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРЕПАРАТІВ ЗА ТРИХУРОЗНОЇ ІНВАЗІЇ У ОВЕЦЬ	220
---	---	--	-----

PHYSICS AND MATHS

	Кондратенко П.О.	МОЛЕКУЛЯРНА МОДЕЛЬ АТОМНОГО ЯДРА	228
---	------------------	----------------------------------	-----

CHEMISTRY AND MATERIALS SCIENCE

	Zhytnyk D.O. Matushko I.P. Noskov Y.V. Moiseienko V.A. Malyshev V.Yu. Barsukov O.O. Atamas N.A. Grishchenko L.M.	MICROWAVE PROPERTIES OF COMPOSITE MATERIALS BASED ON PVC AND OXIDIZED ACTIVATED CARBON	237
---	---	--	-----

AGROTECHNOLOGIES AND AGRICULTURAL INDUSTRY

	Вінюков О.О. Бондарева О.Б. Чугрій Г.А.	ДІЯ МІКРОБНИХ ПРЕПАРАТІВ ТА РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ НА РІЗНИХ ФОНАХ ЖИВЛЕННЯ НА ВРОЖАЙНІСТЬ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО	245
	Коваль Г.В.	ПОШИРЕННЯ ТА РОЗВИТОК ВІЛОЇ ГНИЛІ В ПОСІВАХ СОЇ ПІД ВПЛИВОМ ОСНОВНОГО ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ	249

GENERAL ENGINEERING AND MECHANICS

	Шевченко В.Г. Биковський О.Г. Лаптева Г.М.	ПРОБЛЕМА РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОСТІ ЯК КРИТЕРІЙ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА НАУКИ	253
---	--	---	-----

MODELING AND NANOTECHNOLOGY

	Rakhmonova M.R.	MODELING OF A FUZZY INFERENCE BASED ON THE USE OF GENETIC ALGORITHM	256
---	-----------------	--	-----

INFORMATION AND WEB TECHNOLOGIES

	Bozhko O. Petrov K.	USING EXPECTED GOALS MODELS FOR ASSESSING THE QUALITY OF SOCCER TEAM PLAY	260
	Стайкуца С.В. Кільдішев В.Й. Гуренко А.С. Корольов А.В.	КІБЕРБЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО БІЗНЕСУ НА ОСНОВІ РІШЕНЬ ТА РЕКОМЕНДАЦІЙ NIST	265

PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS

	Гузар В.М. Еделев О.С. Шалар О.Г. Стрикаленко Є.А.	ОЦІНКА ПСИХОФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ СПОРТСМЕНІВ – ПОЧАТКІВЦІВ ОКІНАВСЬКОГО ГОДЗЮ-РЮ КАРАТЕ ДО	274
---	---	--	-----

MILITARY AFFAIRS AND NATIONAL SECURITY

	Науменко І.В. Ліцман А.М. Кучерявенко І.В. Сергієв С.В.	РЕКОМЕНДАЦІЇ ЗІ СКЛАДАННЯ ТАБЛИЦЬ СТРІЛЬБИ ДЛЯ АРТИЛЕРІЙСЬКИХ СИСТЕМ В УМОВАХ ОБМЕЖЕНОГО РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	283
---	--	---	-----

PEDAGOGY AND EDUCATION

Умови організації укриття закладів освіти України в мирний та воєнний час

Івашкевич Євген Михайлович¹

¹ аспірант;

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського; Україна

Анотація. В статті проведено аналіз наукових досліджень за період 2004-2023 р.р. щодо вимог влаштування і будівництво укриття для захисту населення/школярів закладів освіти України та країн Європейського Союзу. Метою даної роботи є аналіз з урахуванням воєнних дій в Україні та вимог до споруд цивільного захисту громадської та житлової забудови – як споруд подвійного призначення. В Україні під час воєнного стану актуальним залишається питання щодо будівництва/реконструкції, влаштування укриття для захисту населення, в тому числі дітей, школярів, здобувачів ЗВО. За аналогією Ізраїлю за роки протистояння захист населення передбачено шляхом створення колективних бомбосховищ, укриття у кожному житловому приміщенні (кімнати-укриття (мамади)), укриття біля зупинок, укриття у всіх навчальних закладах тощо. Ситуація в Україні складна через постійну загрозу життю та здоров'ю громадян, дітей, школярів, здобувачів ЗВО, людей похилого віку та відсутністю належних умов в укритті і взагалі відсутністю їх, як у громадських, так і у житлових забудовах. Надзвичайна ситуація, спричинена повномасштабною війною в Україні вимагає від керівників закладів освіти, вчителів, працівників, учнів екстремальної компетентності та культури безпечної поведінки/навичок під час повітряної тривоги. За результатами наших досліджень в умовах воєнного стану, нами запропоновано запозичити досвід передових країн світу, які мають великий досвід. Під час широкомасштабної війни в Україні необхідно негайно провести заходи щодо покращення умов, оснащення усім необхідним і приведення їх у відповідний стан за рахунок місцевих бюджетів. Всі укриття закладів освіти повинні відповідати санітарно-гігієнічним, санітарно-технічним, протипожежним вимогам до початку 2023-2024 нового навчального року. Необхідно провести навчання, тренінги щодо підвищення рівня обізнаності працівників закладів освіти щодо своєї безпеки та безпеки школярів під час повітряної тривоги. Вчителі, персонал закладів освіти, учні та їх батьки повинні чітко знати алгоритм дій під час повітряної тривоги, як це проводиться в країнах світу.

Ключові слова: укриття, вимоги до влаштування, заклади освіти, повномасштабна війна.

Результати досліджень. За результатами досліджень відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення вимог цивільного захисту під час планування та забудови територій» від 29.07.2022 р. № 2486-IX передбачено будівництво у всіх житлових та громадських об'єктах (школах, дитячих садках),

PEDAGOGY AND EDUCATION

захисних споруд цивільного захисту (сховище, приторадіаційне укриття, споруди подвійного призначення) з урахуванням вимог інженерно-технічних заходів цивільного захисту. У період повномасштабної війни внесені зміни до Законів України: Кодексу цивільного захисту, «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 24.06.2022 р. № 711 «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні» щодо організації навчального процесу за 2023/2024 у закладах освіти – в залежності форми організації освітнього процесу: дистанційне навчання (онлайн); очна традиційна форма навчання (офлайн); змішана форма навчання (онлайн + офлайн), але остаточне рішення залишається за місцевими органами, територіальними громадами, військовими адміністраціями, директорами шкіл з урахуванням побажань батьків, за умови забезпечення цивільного захисту всіх учасників освітнього процесу [1-4].

Державна служба України з надзвичайних ситуацій для створення безпечних умов в навчальних закладах освіти розробила «Рекомендації щодо організації укриття в об'єктах фонду захисних споруд цивільного захисту персоналу та дітей (учнів, студентів) закладів освіти» від 14.06.2022 р. № 03-1870/162-2 [5].

На початок навчального року 2023-2024 р.р. комісії у складі фахівців військових адміністрацій, місцевих органів виконавчої влади, самоврядування, галузей освіти та науки, цивільного захисту, охорони здоров'я центральних органів тощо проведуть перевірки щодо влаштування умов укриття в кожному навчальному закладі на предмет безпеки під час надзвичайних станів (повітряної тривоги). За результатами перевірки кожна комісія повинна скласти «Акт оцінки об'єкта» щодо можливості його використання під час надзвичайної ситуації.

У «Рекомендаціях щодо організації укриття в об'єктах фонду захисних споруд цивільного захисту персоналу та дітей (учнів, студентів) закладів освіти» від 14.06.2022 р. № 03-1870/162-2 викладені наступні вимоги як це передбачено в країнах ЄС:

- розміщуватися у підвальному або цокольному поверхах, можливо на першому поверсі, у безпосередній близькості до 100 м;

- забезпечуватись електроживленням, штучним освітленням, системами водопроводу та каналізації, мати примусову або природну вентиляцію. Якщо відсутні водопостачання і каналізації, мають бути окремі приміщення для встановлення

PEDAGOGY AND EDUCATION

біотуалетів;

- мати не менш ніж два евакуаційні виходи, один з яких може бути аварійним (у споруді подвійного призначення або найпростішому укритті місткістю менш як 50 осіб допускається наявність одного евакуаційного виходу);

- приміщення/укриття повинно мати рівну підлогу, придатну для забезпечення місцями для сидіння або лежання (лави, інші місця для сидіння та лежання);

- приміщення/укриття повинно мати висоту приміщень не менше 2 м (допускається не менше 1,8 м, якщо це було передбачено проектною документацією);

- приміщення/укриття повинно мати місткість з розрахунку 0,6 м² площі основних приміщень на одну особу, за умови розміщення двоярусних нар проща може зменшено до 0,5 м² на одну особу, 0,4 м² при триярусному розміщенні нар;

- приміщення/укриття повинно забезпечувати з врахуванням - безперервного режиму роботи впродовж не менше 48 годин;

- приміщення/укриття повинно мати контейнера для зберігання продовольства, резервним штучним освітленням, первинними засобами пожежогасіння, засобами надання медичної допомоги, засобами зв'язку й оповіщення, шанцевим інструментом, велика саперна лопата, сокира військова [5].

За результатами досліджень John, H.S. (2004), Wei Y. (2020), Kim Y.-H. (2021), ними було запропоновано конкретні пропозиції які включали:

1. поєднання проектів і планів аварійних укриттів/відкритих просторів у побудову стійкої міської системи;

2. вбудовування планової готовності до підходів до зменшення ризику надзвичайної ситуації;

3. оптимізація питань вибору місця з використанням просторово-часових моделей;

4. участь багатьох аспектів будівництва укриття;

5. проектування та створення аварійних укриттів/відкритих просторів для попередження надзвичайних станів [6-12].

В роботі Kawasaki H. (2022) вивчав знання/інформованість мешканців щодо укриття у школах які знаходяться поблизу. Але вчителі цих шкіл вважали, що місткість укриття в школі не відповідала реальній ситуації, не готова була прийняти додатково мешканців, які жили поблизу школи, умови не відповідали вимогам для тривалого перебування [13].

Дослідження Kim M. (2021) мало на меті виявити проблеми та потреби в укритті при надзвичайних ситуаціях та запропонувати заходи щодо покращення умов в них. Результати

PEDAGOGY AND EDUCATION

Його дослідження склалися з наступних концепцій життєздатності: безпека/захист, здоров'я, соціальність, комфорт, санітарія/якість внутрішнього середовища, доступність. Це найголовніші складові повинні дотримуватись в будь якої будівлі/укритті [14].

За аналогією Ізраїлю у всіх школах діти під час повітряної тривоги діють за алгоритмом – «Шлях до укриття», «Трикутник життя» та використовувати «Правило двох стін». Але під час повітряної тривоги, високої загрози збройного конфлікту у дітей постійно посилюється зв'язок між відчуттям стресу та розвитком симптомів тривоги при тому, що вони впевнені у безпеці їх укритті [15-16].

Тому, Україні потрібно запозичити/імplementувати європейський досвід організації освітнього процесу в умовах надзвичайних ситуацій/повномасштабної війни [17].

Висновки. Таким чином, за результатами наших досліджень в умовах воєнного стану необхідно запозичити/імplementувати досвід передових країн щодо покращення умов укритті закладів освіти, оснащення усім необхідним (на час перебування). Приведення їх у відповідний санітарно-гігієнічний, санітарно-технічний, протипожежний стан за рахунок місцевих бюджетів. До початку 2023/2024 навчального року провести навчання для підвищення рівня обізнаності вчителів, персоналу, учнів та їх батьків щодо своєї безпеки, діючи за алгоритмом під час надзвичайної ситуації.

References:

- [1] Цимбалюк, В. І. Про поточний стан справ з розвитком наукових досліджень в системі Національної академії медичних наук України. *Вісник НАН України*. 2017, № 5. С. 39-41.
- [2] Організація укриття населення в захисних спорудах цивільного захисту. Управління з питань цивільного захисту, оборонної роботи та взаємодії з правоохоронними органами Кіровоградської Обласної Державної Адміністрації. Посібник. м.Кропивницький. 2022. 17с. URL: https://olexrada.gov.ua/doc/civil_defence/ukrittya_4.pdf
- [3] Актуалізація навичок педагога, що необхідні для організації освітнього процесу в умовах надзвичайних ситуацій. А.М. Коломієць, Є.В. Громов, О.В. Жовнич, Д.І. Коломієць, Є.М. Івашкевич. *Журнал Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2022, № 65, С. 147-154. DOI: 10.31652/2412-1142-2022-65-147-154
- [4] Організація освітнього процесу в умовах надзвичайних ситуацій: вивчення досвіду європейських країн. Д. І. Коломієць, Є. М. Івашкевич. *Інтеграція в європейський освітній простір: діалог зі стейкхолдерами* : монографія / за заг. ред. Акімова О. В., Фрицюк В. А., Вінниця : Друк, 2022. – С. 217-226.
- [5] ДСНС України «Рекомендації щодо організації укриття в об'єктах фонду

PEDAGOGY AND EDUCATION

- захисних споруд цивільного захисту персоналу та дітей (учнів, студентів) закладів освіти» від 14.06.2022 № 03-1870/162-2. URL: <https://auc.org.ua/novyna/rekomendaciyi-dsns-shchodo-organizaciyi-ukryttya-v-zakladah-osvity>
- [6] John, H.S.; Barry, L.S.; Barbara, M.V. Planning for protective action decision making: Evacuate or shelter in place. *J. Hazard. Mater.* 2004, 109, 1-11.
- [7] Wei Y., Jin L., Xu M. et al. Instructions for planning emergency shelters and open spaces in China: lessons from global experiences and expertise. *Int journal Disaster Risk Reduct.* 2020;51:101813. doi: 10.1016/j.ijdr.2020.101813
- [8] Kim, Y.-H., Choi, J.-S., Yuan, T.-F. et al. Building-information-modeling based approach to simulate strategic location of shelter in place and its strengthening method. *Materials (Basel)*. 2021;14(13):3456. Doi: 10.3390/ma14133456
- [9] Korea Research Institute for National Strategy. *A Study on the Improvement of Civil Defense Resident Shelter*, Ministry of the Interior and Safety; 2016. Available online: <http://e-learning.nhi.go.kr/mobile/oer/view/oerCntnsView.do?id=108282&cid=NB000120061201100041870> (accessed on 5 June 2020).
- [10] UFC 3-340-02. *Structures to Resist the Effects of Accidental Explosions*; Approved for Public Release; Distribution Unlimited; U.S. Department of Defense: New York, NY, USA, 2008.
- [11] Zhu, W., Xing, H., Kang, W. Spatial Layout planning of urban emergence shelter based on sustainable disaster reduction. *Int journal Res Public Health*. 2023;20(3):2127. Doi: 10.3390/ijerph20032127
- [12] He, L., Xie, Z. Optimization of urban shelter locations using bi-level multi-objective location-alljcation model. *Int journal Res Public Health*. 2022;19(7):4401. Doi: 10.3390/ijerph19074401
- [13] Kawasaki, H., Takeuchi, M., Rahman, M.M. et al. Residents' concerns regarding shools Designated as evacuation shelters. *Disaster Med Public Health Prep.* 2022;16(4):1587-1593. Doi: 10.1017/dmp.2021.192.
- [14] Kim, M., Kim, K., Kim, E. Problems and implications of shelter planning focusing on habitability: a case study of a temporary disaster shelter after the Pohang Earthquake in South Korea. *Int journal Environ Res Public Health*. 2021;18(6):2868/ doi: 10.3390/ijerph18062868
- [15] Behnsen, P., Pol van Lier, Levavi, K. et al. The potential moderating role of living in a conflict area on the link between classroom psychosocial stressors, perceived stress and change in anxiety symptoms in Israeli school children. *ICPP Adv.* 2022;16;2(4):e12092. Doi: 10.1002/jcv2.12092. eCollection 2022 Dec
- [16] Cohen, M., Edi, J. The effect of constant threat of terror on Israeli Jewish and Arab adolescents. *Anxiety Stress Coping.* 2007;20(1):47-60. Doi: 10.1080/10615800601167546
- [17] Необхідність вивчення європейського досвіду організації освітнього процесу в умовах воєнного стану та в післявоєнний час. Д. І. Коломієць, Є. М. Івашкевич, А. В. Грицак, В. С. Добринський, О. М. Хомік. *Науковий часопис національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова* : зб. наук. праць. Спецвип. Т. 1. Київ : Гельветика, 2022. С. 164-167. Сер. 5. "Педагогічні науки: реалії та перспективи".

SCIENTIFIC EDITION

SCIENTIFIC COLLECTION «INTERCONF»

№ 166 | August, 2023

The issue contains:

Proceedings of the 3rd International
Scientific and Practical Conference

**SCIENCE IN THE ENVIRONMENT
OF RAPID CHANGES**

Brussels, Belgium
16-18.08.2023

All materials are reviewed.

The editorial office did not always agree with the position of authors.

Signed for online publication: August 18, 2023.

Printed: September 16, 2023. Circulation: 200 copies. Format 60×84/8.

Batang & Courier New typefaces. Offset paper 100gsm. Digital color printing.

Contacts of the editorial office:

LLC Scientific Publishing Center «InterConf»

✉ info@interconf.center

🌐 <https://www.interconf.center>

✔ Certificate on the entry of publishing business subject in the State Register of Publishers,
Manufacturers and Distributors of Publishing Products of Ukraine: ДК № 7882 of 10.07.2023.